

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор
на пів року . . . 10 кор
на чверть року . . . 5 кор
на місяць . . . 1-70 кор

За границю:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віра не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженя. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звычайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Дальша революція в Росії

(X) Як уже з телеграфічних вістей відомо, вибухла справжешня революція на Кавказі. Нема майже міста, нема губернії, де не появил би ся революційний рух проти дотеперішньої управи в російськім царстві. А супроти всего того стоїть безрадний самодержавець Росії з заломаними руками і не знає ні заради, ні поради серед того заколоту і розладу. Російські війська сухопутні побиті а їх останки стоять також перед неминучою погубою, російська фльота знищена а єї останки в руках збунтованих моряків, тут і там проявляють ся робітничі страйки на великі розміри і заподівають промислови і торговлі необчислимі страти, бунт сягнув уже в широкі верстви селянські, а навіть поліція і військо, що має берегти прилюдного супкою і ладу, лучить ся нераз із збунтованими або відмовляє послуху своїм комендантам. І серед таких відносин нема нікого, хто видобув би зворушене царство російське із того розладу і розстрою, бо царські дорадники не досерли до великої і трудної задачі, щоби відповідними реформами підвигнути державу на нових основах, відповідних сучасним потребам і домаганям. За недбана цілих десятків літ, яких допускали ся керманічі Росії, закостеніле самодержавє і виплекане в деспотизмі зіпсуєтє довели до того страшного занепаду, з котрого не так легко прийдець ся підвигнути ся Росії.

Розпочаті за Олександра II. внутрішні реформи опісля застановлено або скривлено, а тим лише пособлено тому невдоволеню, що проявило ся нігілізмом, на котрий указав перший Тургенєв. Гнобленє всякої свободної думки, піддержуванє темноти, приневольовало молодіж глядіти світла науки за границю, де она переймала ся новочасними ідеями і входила в звязки з заграничними товариствами тайними, відтак вертала домів, перенята зовсім иншим духом. Тимчасом міністерство просьвіти, замість перевести реформу університетів у Росії, якої там загально домагано ся, і зробити з них сиравдешні огнища науки і культури, зачинало оден університет по другім, висилало молодіж в Сибір або не знало для неї иншої відповіди на єї домаганя, як нагайку.

Але не ліпше поступовано і на инших областях державних. Росія забажала відокремити ся в промисловім напрямі від Європи, заграничними капіталами і високими цдами витворити штучний зріст промислу, а коли не було належного відбуту, обмежувано плати робітникам або віддалювано їх з заводів. Тим способом витворила Росія промисловий соціалізм, почали ся робітничі змови, котрі згноблювано таким самим насильним способом, як студентські розрухи і доведено до того, що студентство стануло поруч з робітниками до боротьби проти державної системи. Памятний день 22. січня с. р., в котрім робітники під проводом о. Гапона бажали прямо від царя випросити зміну системи, закінчив ся страшним проливом крови, що на разі

притлумив рух, але довів до ще гіршого розярєня умів і розширеня революційного руху.

Знесенє кріпацтва і поділи землею мали підвигнути занепадне в Росії селянство, одначе сю реформу випачено і невдоволенє обхопило широкі селянські верстви. Зубожілі селяни тиснули ся до міст за прожитком і заробітками, а тут переймали ся в стрічі з робітниками революційним духом, котрий заносили на села вертаючи під селянські стріхи. Почали ся і по селах розрухи, котрі втихомирювано кнотом, засланєм на Сибір або мордованєм замість тяжку внутрішню недугу, котра точила державний організм, розслідити основно і усунути направою внутрішних відносин. Переповнила ся чаша горя і нині нема околиці, де би з більшою або зменшою силою не проявляв ся революційний рух.

Одначе й останні підпора самодержавя — військо і фльота, відмовляють уже послуху і звертають ся проти теперішньої управи російського царства. Ще у 80-их роках в перше проявили ся заговори поміж офіцерами і з того часу і поміж ряди війська дістали ся всілякі письма і брошюри, котрі переогодом підкопали ту силу, на котрій опирав ся російський велит.

Таким способом захитали ся всі підвалини, на котрих оперта була самодержавна будівля, она грозить заваленєм, наколи не перестроють її відповідно новочасним потребам. Крайна пора понехати безцільну війну на далекім Сході (на що цар, як звіщають, мав уже рішити ся), а взяти ся до рішучої і розумної напрари. Одначе сего великого діла реформи годі довершити такими половичними способами, як Булігінівска конституція, тут треба діло поставити на розумних основах, а в Росії чей ще найдуть ся люди, котрі спромоглиб ся поставити справу сьміло і широко і вести державу і поселені в ній народі з того розладу і заколоту, в якім опинили ся.

Шевченко й Куліш а „Кирило-Методієве Брацтво“.

В „Ruthenische Revue“ з 1905. р. ч. 12. в статі „Im Interesse der historischen Wahrheit“ (с. 294—5) наклав ся проф. Пулюй на галицких істориків та літератів Русинів, начеб то они з замилованєм писали «endlose Kritiken über uralte Legenden» та що „das gegenwärtige pulsierende Leben wird dort (то є в Галичині) gemieden und den Geschichtsschreibern zukünftiger Jahrhunderte überlassen“. Сей закид дотикає іменно справи, чи Куліш та Шевченко були членами «Кирило-Методієвого Брацтва», а зроблений особливо по поводу статі д. Вєзняка в „Ruth. R.“ де каже ся, що Куліш та Шевченко були такі членами сего брацтва. То на щастє проф. Пулюй не зміг сего закиду зробити ніякій строго науковій літературній роботі (шан. професор займає ся в своїй статі лиш популярними та публіцистичними річами), показуючи наглядно, що літературні наукові праці, де ся справа була обговорена, не відомі єму й „vom Hörensagen“. Наче не знаєть,

яку новину подає шан. професор слова Куліша з «Хуторної поезії». Що єго (то є Куліша) й Шевченка не привято до згаданого брацтва. Колиб проф. Пулюй був взяв до рук працю д. Маковея: «Панько Оледькович Куліш» (Львів, 1900), то тут на с. 20 в устуні про К.—М. брацтво був би прочитав таке тверженє згаданого автора на основі Кулішевих слів «Хут. поезії» й инних жерел: «Куліш не валежав до нього (то є до брацтва), не знав про організацію, хоч інтересував ся, бувши в Петербурзі, з членами його». Що до особи Куліша, то дійсно твердити сего не можна, щоб він валежав до брацтва. З другоїж сторони слова Куліша в „Хут. поезії“ що до особи Шевченка не можуть бути певним жерелом, як се приймає проф. Пулюй і треба було оглянуть ся за иншим. Сам організатор К.—М. брацтва, Костомаров подає, що єму удалось притягнути Шевченка до нового товариства («Русская Мысль» 1885 р., май). Шевченків біограф Кониський в своїй праці «Тарас Шевченко— Грушівський» т. I, с. 200 пише таке про звістку Куліша, начеб то Шевченка не привято до брацтва: «Ледві чи можна уважати сю звістку певною, після того, що повідав нам Костомаров».

Що Шевченко валежав до товариства яко братчик, про се говорив мені Пильчиков, нареніт в листі до Костомарова, писаному в Борзни 1. лютого р. 1847., Шевченко говорить: «О брацтві не пишу, бо нічого й писать». Я певен, що ні про яке більш брацтво говорить тут Шевченко, як не про Кирило-Методієвське! Чи не важнійші для нас слова Костомарова, як сказано, організатора брацтва та Пильчикова, одного із єго членів, як Куліша, що не був членом згаданого брацтва? Коли проф. Пулюй поставив справу, так сказатиб, на вістря меча, то повинен був привайменше добре порестудіювати наукові біографії Куліша та Шевченка, а не на основі популярних та публіцистичних річєй робити галицким історикам руску та літератам Русинам взагалі такий голословний закид і кидати калюмнії на наукову роботу в Галичині! Признаю проф. Пулюєви, що «Хуторну поезію», друковану в Наук. тов. ім. Шевченка 1882. р. легко дістати, але ще легче дістати згадані біографії, друковані в тімже товаристві. Наукові праці розтрясали згадану справу і то в критичнійшій спосіб, чим проф. Пулюй, а для нас лише наукові праці можуть бути міродайні! Хто пише в імени історичної правди, сей повинен літературу даного предмету вичерпати з незвичайною скрупулятною. Сего я не находжу у проф. Пулюя, він просто ігнорує наукові праці, а на тім якраз утерпіла «історична правда», Дарма, що в єї інтересі писана статя шан. професора!

У Львові, 9. липня 1905.

Богда Барвінський.

Д О П И С Ь.

(Самбір і Самбірщина).

Від довшого часу забирались ми ближе приглянутись відносинам в сій частині нашого Підгір'я, котру днесь залізниця приблизила до світла. Займемось не відразу справами рускими і житєм духовим тамошних Русинів, а приглянемось єму в світлі життя других народностей.

Як всюди в краю, подібно в Самборі і в Самбірщині бачимо три відрубні організації побіч себе, а се жидівську, польську і руску.

Організація жидівська не обмежаєсь, якби хто думав, на саме місто, обнімає вона цілий повіт і не є без впливу і то рішучого на полі економічним не тільки на одновірців, але і на люд руский і польський та інтелігенцію. Організація ся є найсильніша, вяже она в собі інтереси не тільки одної верстви, але всіх верстов руских і польських. Вся майже торгівля, продаж лісів і матеріалу деревляного, плодів рілних, звіринних, промпел, як тартаки, цегольні, горальні, бровари, все те від дрібниць до найбільшої гуртової продажі зависиме від сеї організації, она установляє ціну, она кермує нею, она є на тім полі безграничним паном, що держить кріпко керму в своїх руках. Організація ся і з другого боку є важна, бож старає ся вистарчити сама собі і всі свої потреби заспокоювати через своїх людей, підчас коли другі є безсилні без їх помочи.

Минули вже часи, коли жид був лише купцем і кормарем. Мають они днесь своїх ремісників, кравців, шевців, бляхарів, столярів і др., тож витворили свій стан середній; мають посесорів, властителів більших посіlostей і менших; мають урядників і другу інтелігенцію, а що опанували міста, тож школи ними переповнені і з кожним роком витвір їх інтелігенції більшає.

В Самборі 18 адвокатів жидів, п'ятьох лікарів, безліч цигуликів, а в додатку других урядників по різних урядах і школах, що становлять міську інтелігенцію, котра стоїть на чолі не тільки кагалової, але і повітової організації і надає напрям.

Сю організацію мусимо ставити на чолі других під кожним зглядом, бож се відповідає дійсности і она надає днесь напрям, а в значній часті є рішачим чинником не тільки в місті, але і в повіті.

Вистарчуване самим собі, заспокоюване своїх потреб через своїх продуцентів або за посередством своїх людей, аби гріш полишав ся між своїми при рівночаснім панованю над інтересами других народів, вплив на хід управою міста, повіту і краю вказує на сильну, свідому організацію, тож при осуді життя других народів мусимо се брати під розвагу, мимо зникаючої чисельної меншости.

Пригляньмо ся тепер другій організації, а се Поляків. Організація ся в повіті розтягає ся в трьох напрямках, а то вплив на управу правительственну, автономічні власти і тіла, котрі в цілості заняли. В радї громадській в спілці з жидами є безграничними панамі, в радї повітової з виїмками безгласних одиниць панують рівнож безмежно, а через се і в других на пів автономічних тілах держать керму в своїх руках, як в радї шкільній окружній, де нема ні одного представителя Русина, ані з міста, ані з повіту, в касї щадничій міста Самбора, за котру ручать всі мешканці Самбора своїм майном, а до котрої рада міська висилає своїх відпоручників, в комісії податковій і т. п.

З сего випливає, що наколи полишимо на боці управу правительственну, то вся управа автономічна позістає або виключно в руках Поляків, або в других, де вже виступають інтереси жидів, там поділились з ними впливами. Виняток з сего становлять нечисленні зверхности громадскі сільскі.

Третій напрям їх організації обнімає внутрішню, народну організацію. Ся знов організація обнімає цілі ідеальні і реальні. Гляньмо на товариства: «Огніско», де виключно згуртувались Поляки, «Сокул», що при помочи «Каси щадничої» міста Самбора і громади самбірської здвигнув власний дім, «Товариство школи людей» о звіснім напрямі, «Товариство педагогічне», «Коло» учителів шкіл середних, товариство драматичне, бібліотечне, бурси і другі стремлять не тільки до згуртованя сил, але до їх освідомлюваня. Сі товариства гуртують деякі виключно, а другі в більшій кількості самих Поляків. Крім сих є ще товариство господарске, кулка, Гвезда, стоваришене подажі праці, котрі старають ся впливати не тільки на вузні круги, але старають ся розтягнути свій вплив на цілий повіт.

Під зглядом економічної організації бачимо тут пробліски змагань в кулках, склепах католицьких, котрих щораз більше повстає, в організації ремісників.

Сильно підпомагають селян подажію праці і майже постійними зарібками рада повітова і міська, промисловців же улешенєм кредиту по касах.

Хотяй під сим зглядом бачимо значний поступ, однак деякі роди ремесел не є ще навіть заступлені католиками, деякі є в зникаючій меншости, під зглядом же побирания матеріялу всі промисловці зависимі є від торгівлі, позістаючої в руках жидів.

Організація Поляків стремить рівнож і пропагує гадку вистарчуваня собі самим і панованя над другими, лучить своїх членів, дбає про них, веде точну евіденцію сил не лише місцевих, але і з повіту, організує селян під зглядом просвітним і економічним, улешує кредит, підпомагає зарібками. Організація ся є ще під зглядом економічним зависима від першої, але стремить цілим напором до внеманципованя ся. (Дальше буде).

3 російского царства.

Революция в Одесі.

Висланий до Одеси з надзвичайною повновласттю гр. Ігнатієв, представляє в звітах до царя Одесу яко огнище революційного руху, а цілу залогу чорноморської флотії як дуже непевну. Що в тім погляді гр. Ігнатієв не милить ся, стверджують події з послідних днів в Одесі. Як доносять звідам, позавчера напала кількатисячна товпа робітників на кошари, в яких передержувано збунтованих моряків з «Победоносцева», розоружила сторожу і випустила всіх увязнених на волю. Рівночасно розкинуки революціонери прокламацію, в якій остерігають правительство перед каранєм моряків смерттю і грозять, що в такім случаю висадять у воздух всі правительственні будинки.

Капітуляция „Потемкина“.

Недостаток живности і вугля на зревольтованім кораблі «Князь Потемкин» приневолив его залогу, піддати ся Румунї. З Букарешту доносять в тій справі: В пятницу о 2. год. в ночи «Потемкин» і торпедовець ч. 267 прибули другим наворотом до Констанци і станули в тім самім місци, що за першим разом. Командант порту удав ся сейчас на поміст «Потемкина» і візвав залогу до капітуляції або до сейчасового покинення порту. Капітуляция мала наступити на тих самих условинах, які за першого побуту в Констанци подиктовано збунтованим морякам. По відїзді команданта порту на «Потемкин» відбула ся нарада, на якій порішено піддати ся. В субботу о 1. год. по полудни залога «Потемкина» донесла, що приймає условини, поставлені румунським правительством і передала оба судна, на яких сейчас виставлено румунські фляги. Російських моряків перевезено гуртами до сусідних місцевостей і дозволено їм виїхати за границу, бо в умові капітуляційній зазначено, що буде ся їх уважати за дезертирів, а не за розбішаків. Оба кораблі передасть Румунї Росії. Касу в 700.000 рублями, зовсім ненарушену передано командантові порту.

Румунське населене в Констанци зарядило складку на виїзд російским морякам за границу і приймало їх при перевозженю на сушу з великою симпатією.

Румунська агенція телеграфічна доносить, що вчера рано повинили ся коло Констанци два російскі панцирники, з яких один плив під адміральскою флягою, чотири торпедівці і один контрторпедовець. Російська ескадра дала гарматні салви на привіт, а румунський кружляк в порті відповів садвою і привітав адміральску флягу, почім командант кружляка відвідав російского контрадмірала Козлиньского на его панцирнику. Контрадмірал заявив, що прибуває в погоні за «Потемкином». На то відповів командант румунського кружляка, що «Потемкин» двічі припливав до Констанци, а румунські власти взивали его покинути порт або дати розоружити ся. За другим разом залога піддала ся і вже перевезено єї на сушу, а панцирник з торпедовцем поручив король передати цареві. По тій конференції румунська сторожа виїшла з «Потемкина» а контрадм. Козлиньский обняв его в посіданє.

Япанці заняли Сахалін.

Межи нотованими прасою условинами заключена мира Росії з Япанією, була точка, що острів Сахалін має перейти в руки Япанців. Для забезпеченя свого права до Сахаліна Япанія вислала там ескадру, яка вже заняла побереже сего острова. Війсковий губернатор Сахаліна доносить цареві з дня 7. с. м.: Нині рано приплила япанська ескадра до місцевости Шіпізан, 20 верстов на полудне від Корсаковска і отворила огонь на побережа. О 2. год. по полудни прибили ся япанська ескадра до місцевости Нерче, яка лежить близьпе Корсаковска і дальше стріляла. О 3. год. 15 япанських торпедівців стануло під Корсаковском. Набережні батерії почали острілювати флотилію торпедівців. Торпедівці стріляли на наші батерії, а коли показало ся, що Япанці мають перевагу, командант Корсаковска приказав висадити набережні батерії і спалити правительственні будинки. Онісля російскій відділ війська цофнув ся на північ. По російскій стороні згинуло підчас тої стрілянини чотирох вояків, а один моряк десь пропав. Петербурска агенція телеграфічна доносить, що япанська ескадра, яка заатакувала Сахалін, складає ся з 2 панцирників, 7 кружляків, 3 канонірок, 36 торпедівців і 10 перевозових кораблів з сухопутним війском.

3 Манджуриї.

По довгій мовчанці відозвали ся обі воюючі сторони. Донесеня сі короткі, але з них можна вносити, що леда день прийде до рішачої битви, та що вісти про завішене оружя неправдиві. З Токіо доносять, що япанські патрулі звели кілька дрібних зустріч з російскими передними сторожами на дорозі до Квантун, та що Росіяни звільна цофають ся в північнім напрямі. Ген. Левенвич стверджує в своїх телеграмах, що его війська звільна завертають в північнім напрямі під напором Япанців. Дня 7. с. м. доніс Левенвич: Нині рано появило ся коло нашого правого крила кілька япанських баталіонів і один швадрон кінноти з артилерією і заатакували російскі позиції. Росіяни змогли удержати ся на своїх становисках.

НОВИНИ.

— Календар. Ві второк; руско-кат.: Кира і Йоана бесє; римо-кат.: Пелагії муч. — В середу: руско-кат.: Петра і Павла; римо-кат.: Генриха.

— Про вчерашній концерт „Сокола“ в Станиславові пишуть нам: „Сокол“ станиславський урядив 9. с. м. публичний виступ, на котрий зложила ся одна точка оркестри 24. пл., дві точки мішаного хору міщанського з Тисъмениці під проводом п. Климкевича в числі 28 осіб і пять точок рухових. Симфонія D-dur військової оркестри виїшла дуже мірно, хор тисъменицький відспівав особливо пісню «Ой гук мати гук» дуже складно. Вправи рухові випали ріжно: Девять малих хлопчиків виконало з свободними руками пять вправ, складаючих ся переважно з 4 чотиротактових рухів. Були се мотиви рухів коломийкових получені зі зворотами вліво і вправо. На шесту вправу збудовали они 3 трійкові вежі. Помисл се добрий. Вежі будовані дітьми виглядають дуже мило. На одяг хлопчиків зложила ся темно-сіня куртка, жовті штани, синій пояс з узлом на лівім бедрі, під шиєю жовта кокарда, на ногах бронзової краски камаші і мешти. Сам уклад вправ міг видати ся децю за тяжкий. Селяньскій «Сокол» з Пацикова в чорних сердаках, доколівних сорочках, синих лентях через груди збудовав 4 вежі. Дві перші складали ся з девять, трета з 11, а послідна з 13 осіб. Соколи були в личаках, звивали ся звинно і легко а викінчили свої будівлі почравно. Понеже третя і четверта вежа потребували більше людей як попередні, проте начальник пациківскій припроваджував зпоза кулі нових рядових і уставляв на відповідне місце. Ліше би було, щоби се діяло ся на знак трубною, а начальник, щоби цілком не потребував рушати ся з місця.

Девять селяньских хлопчиків по сім до десяти літ з Пацикова в білих сорочках з червоними гарасівками, з синими лентями переробили під проводом свого малого провідника свободними руками 3 вправи, складаючих ся з 4 чотиротактових рухів. Звороти вліво і вправо були для них за тяжкі. В діточих вправах ніг є найліпше обмежити ся на викроки, кляки і кучку. Труднійші вправи лишити для старших руховиків. Місто цвітів, які нераз спільють ся на сцену, летіли для малих Пациківців цукорки. Я сам жалувал, щом не міг помочи збирати, бом сидів

на балконі, а балкон в станиславській сали ім. Мюншюкка має той блуд, що з него не можу просягнути на сцену. Виступ з топірцями «Січи» з Пасічної віднав, бо січовики не прибули мимо того, що роблено з ними приготування вправи. Се вже січова тайна. Місто сеї точки показало чотирох Соколів з Пацикова три збірні рухів з борництва, нападаючи і боронячи ся зелізними лісками. Кождий рух наступав на знак даваний трубкою. Рухи і обороти не були певні. Точка ся видно вивчена була в останній хвилі.

Вечер закінчив ся виступом Соколок, що виконали чотири збірні зложені з чотиротактових вправ. Розмахи палицею получені були з кроками і оборотами взятими з танцю. Чотири такти обнимали цілий оборот. Добрий помисл, котрий варта наслідувати! Танець се скарбниця мотивів на жіночі вправи. Заслугою також на увагу ся новинка, що кожду вправу показувала панша Соколка в першій ряді. Уклад жіночих вправ був помисловий і гарний, виконане однак не було цілком одноставне.

Малі соколята станиславські, що відрости на локоть від землі, вручили на сцені неструдимому начальникови своєму, другови Малиновичеві альбом на спомин. Публіка цікавила ся незвичайно перебігом цілого вечерка і приняла сей доказ вдячності соколят горячими оплесками. По вправах залунала пісня «Соколи, ставаймо в ряді!» Крикливіші позистали в сали довші і провітрювали її пісню «Не пора!» У нас голосних людей до крику все багато. Пораб вже менше кричати, а більше трудитись. Може дещо гарного, що заслуговувало б на похвалу, я не додав. Однак простіть. Сидівем за двома панями в нових капелюхах. А два капелюхи солом'яні останньої моди потраплять вкрити площу на вільні вправи для двіста Соколів.

— **Фестин в Збоїсках** коло Львова, який відбув ся вчера коло старого дворища, був найчисленнішим з руских фестивалів сего року. Було на нім поверх 800 учасників, переважно селян місцевих і з сусідних сіл. Малехова, Ляшок і Сорік. Зі Львова прийшло поверх 100 осіб, а між іншими бачили ми о. крил. Чапельського і проф. Шухевича з родиною. Крім місцевих Соколів, які виконали досить поправно збірні рухові вправи руками при співі народних пісень, були на фестивалі відділи Соколів з Малехова, Ляшок мурованих і Грибович. Забави при військовій оркестрі були живі, а хто зі старших сам не брав в них участі, то з приємністю і без скуки їм приглядав ся. Одним словом, треба признати, що урядуючі сей фестивал: Читальні «Прогресиві» з жовківського передмістя та зі Збоїск і тамошний пожарний «Сокол» устроили сей фестивал з немалим накладом праці.

— **Трв-о „Українських дівчат“ у Винниках** н. Льв. устроює в неділю 16 с. м. в городі на „Новім світлі“ фестивал з різнородною програмою. Початок о 3. год. по полудні. На случай непогоди фестивал буде в слідуючу неділю.

— **В Кіцмани** на Буковині відбудуть ся дня 14. с. м. в магістрацкій сали вокально-музикальні вечерниці в 44. роковини смерті Тараса Шевченка. Початок о 8. год. вечером.

— **З Коломиї.** При оновітих виборах до міської ради з III колеса на 6 радних два мандати одержали Русини, а іменно директор рускої гімназії п. Софрон Недільський і др. Лесь Кульчицький, з яких перший одержав 980 голосів а другий 1002 гол. на 1134 голосуючих. Звісний нашам читачам о. Семіонов дістав аж 119 голосів, хоч его назвиско виділо на двох виборчих листах. Gazet-і Kolomyjsk-ий не по нутру такий вислід виборів і сердито кличе, що тепер радні не будуть навіть розуміти мови, в якій буде вести ся дискусія на засіданях (значить рускої мови). На похвалу рускої народної організації в Коломиї годить ся подати, що руских виборців голосувало около 420.

Всячина.

— **Напад на фестивалювця.** На повертаючого вчера з фестивалу в Збоїсках учителя п. М. К. в товаристві сусідки, п-ни Н., напали о 9. год. вечером на ул. св. Мартина перед домом каналера Шперлінга якийсь два драби і здерли капелюх. На крик напастованих вибіг з дому Шперлінга якийсь мущина в сорочці немовби на поміч і не питаючи богато, замахнув ся на п. М. К. якимсь острым предметом. Удари, яких було кілька, влучили в ліве рамя, так що крім пошарпана одіжки п. М. К. відніс кілька глибоких ран на руці. Первісні напасники спершу приглядали ся, як їх, без сумніву, спільник був п. М. К., а потім в товаристві кількох інших приплентавших ся звідкись подібних індивідів уткнули разом з капелюхом. Поліціанта, як звичайно, не було нігде близько.

— **Напад на редакцію „Slow-a polsk-ogo“** зробили вчера соціалісти, аби задемонструвати проти статей, в яких оно осуджує революційний рух в Росії. План нападу був, если не миломо ся, хитро обдуманий, або був се лише сутік обставин. Від останнього шибобитя в „Slow-i p.“ стереже редакції постійно один поліціант

в день і в ніч, розуміє ся, на кошт St. p. В неділю і лат. свята стоять аж два ніші поліціанты, а по полудні приходять ще один кінний. Тимчасом підчас вчерашнього нападу на St. p. не було ані одного поліціанта. Кілька минут перед нападом почали бити ся перед льокалем St. p. якісь два панки, а присутні поліціанты не могли їх ніяк розборонити. Вкінці один зі сторожів безпеченства взяв одного з суперників за ковнір, а другий другого і повели на поліцію, за хвилю явило ся кількадесят соціалістів і зайшовши на подвірє, де містить ся льокаль St. p., вибили каміннями шибви. З адміністрації вибіг тоді котрийсь з редакторів і стрілив кілька разів в товпу напасників, та ранив одного молодця в ногу, а другого в руку. Ранені і прочі без перешкоди вєли потім на дорожку і поїхали на пл. Марійську, де відбували ся збори соціалістів «в цілі заманіфестованя признаня для жертв царату в Лоди і Одесі». Саме тоді промовляв п. Ганкевич. Ранений поставив ногу високо на козел, а его товариш заявив, що редактор Slow-a «точить кров робітнику» і вказав на ранену ногу товариша. Здавало ся, що вся зібрана товпа, яких 600 осіб, побіжить пімстити кров товариша, але п. Ганкевич успокоїв зібраних і вівзав, аби навіть не йшли в ту околицю, се е на ул. Хорунцини і пл. Домбровского. По зборах похід робітників звернув ся дійсно в противну сторону, в напрямі до театру, а лише термінаторські хлопці побігли на пл. Домбровского перед St. p. Там зібрав ся вже кількадесят поліціантів піших і кінних, тайних агентів і комісар п. Смулка. Збіговище тревало поза 1. годину в полудне, поки хлопці не поголоділи. Спокій на пл. Домбровского переривали лише викрики на Slow-a і на поліціантів та кілька кинених «жабок» під ноги кінним поліціантам. Вечером того дня повибивано ще шибви в кіоску St. p. в пасажи Міколяша.

— **Герман Нотнагль**, один із найбільших світлі лікарської науки, професор віденського університету, помер ражений серцевим ударом дня 7. липня рано. Покійний родив ся 1841 р. в Альт-Ліцберіке в Бранденбургії. 1863 р. одержав у Берліні степен д-ра прав; від pp. 1865—1868 був асистентом проф. Лайдена в Кенігсбергу. В 1866 р. габілітував ся на приватного доцента і всім характері був ще в Берліні і Єні, а 1872 р. став звичайним професором мед. поліклініки і науки про ліки в Фрибургу. Віттак обняв катедру в Єні, а від 1882 р. у Відні. Покійник поза знаменитим ліченням добув собі славу і своїми науковими творами як: Handb.-h. der Arzneimittellehre, Typische Diagnostik der Gehörkrankheiten ит.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні півроку просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залеглостий та о приєднуванє нам нових передплатників.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

На переломі життя.

(Відповідь Молодого доктора).

(Дальше).

Заручини.

Передовсім треба би застановити ся, чи взагалі корисно і порадно для молодого чоловіка заручувати ся? Згори відповім, що уважаю заручини корисними і сказав би я, тим кориснішими, чим довший час ділить заручини від вінчання. Придивім ся сексуальному розвоєви молодого мужчини. До пяти літ життя він хотів женити ся тільки з мамою, але вже від того часу хлопчина зачинає інтересувати ся дівчатами: одна має ему за довгий віс, друга бридкі уста, трета за пелехата, а інших то він любить і обнімає та цілує не на жарті, хотий старим здає ся, що се по діточому. Однак цінніше, звичайно від першої сповіді, коли він став заирядувати ся над тою таємничою, шестою заповідію «не чужолож», яку ніхто ему не хотів гаразд пояснити, молоденький хлопчєць стає несмілий супротив женщины, відчужує ся навіть від сестер. Жіноче єство стає для него чимось загадочним, якоюсь небезпечною покусою, якої він уникає і відвертає свої думки від неї цілковито до книжки та хлопчячих забав. Колиж з хлопця став молодець, то вже сама сила природи крушить ті перегороди, а причиняють ся до того і розмови між товаришами. Молодець зачинає звертати більшу увагу на свій зверхний вигляд, записує ся до школи танців, часами навіть залюблює ся, пише любовні вірші і старає ся виробити в собі якісь товарискі пракмети на спів,

дотеп, деклямацій ітп. — одним словом — виробляє ся на «квіца». Коли так зблизив ся тепер до женщин і обертає в їх товаристві, стає їх студіювати — кождий по своєму. Таємність, яка до тепер окружала для него жіноче єство, він розбиває в пух через затрату своєї невинности... О скілько се збуває ся прозаїчнійше, о скілько низше стає він цінити женщину. Карнавали зі своїми балями, на яких пересувають ся перед его очима сотки декольтованих, розкішно розжарених женщин, причують его дивити ся на женщину з естетично-зміслового становища. Краса і розкіш стають у него синонімом женщины. В его уяві затрачує ся індивідуальність кождої поодинокі женщины, а вироблює ся натомість загальне понятє женщины, яко жерела естетичного сентименту і зміслової розкоши і він стає пересвідченим поклонником «свобідної любови».

Я не беру ся надавати сему образкови марки загальности; він є о скілько типічний, о скілько відчутий правдиво і згідно з людскою натурою. Однак мені здає ся, що в тій останній стадії находить ся майже кождий молодий чоловік середної класи, що бере уділ в товаришкєм житю.

З малими виїмками кождий з них цінить надзвичайно «свою кавалерску свободу», навіть не думає накладати на себе ярмо, не хоче «утратити всіх для одної» і хотий знає, що его «те нещастє мусить колись постигнути», то старає ся «бодай як найдалше его відсунути»; в подружжю він бачить «самі темні, а жадної світлої сторони» і уважає, що «в великім місті зовсім нема потреби женити ся». Отже заручини у такій стадії психічного настрою, все одно, чи їх звела родина, чи добрі люди, випадок чи обставини, его серце, чи єї головка, — мають дуже добрий вплив на молодця. Він зачинає цінити індивідуальність в женщині, пізнає різницю межі поважним чувством любови до нареченої, а хвилевими гонами до неопределеного понятя женщины, або першою-ліпшою спідничкою, а чуючись зобовязаним своїм словам супротив судженої, перед родиною і перед законами, приступає серіозно до устроєня свого будучого супружого пожатя.

Такий наречений входить в родину своєї судженої, буває в домі родичів як найчастійше і часто-густо стає їх найлюбійшим приятелем та дорадником. Навіть ті родичі, що мають своїх власних синів, часто над зятем більше розпадають ся, сердечнішими в'язами лучать ся з ним, чим зі своїми «вітрогонами», від яких з малку мусіли не одно перенести. Дів ся се зовсім не з вирахованя, що ось то він бере доньку з хати а просто тому, що відношенє до нареченого, як чужого чоловіка, оперте на вічливости і делікатности, які часто між членами родини затирають ся. Відношенє синівства ушляхотнює ся тим, що з одної сторони тесть не чує зя супротив зятя добродієм, який має право до безграничної вдячности і послуху, а з другої сторони зять не числить на моральний обовязок «старого» до необмежених жертв та відчуває в певні тяжачі на собі обовязки. В однім слові дала би ся тотя різниця схарактеризувати тим, що батько синови «тикає», а зятьови «викає». І коли звичайно мами говорять, що волють мати доньки, чим синів, бо сини ховає ся на те, щоби пішов в світ та зовсім відчужив ся від родини, а донька не тільки, що сама розвеселить хату, але вишовши замуж притягне еще і зятя до родини — то се має свою фактичну рацию якої зовсім не потреба доказувати.

А тепер спитаймо, чи таке гарне відношенє не могло би заєствувати там, де входить в гру материяльні згляді? Вправді серед нашої убогої і бюрократичної інтелігенції, де ніхто нічо не посідає крім тої пенсії, або пребенди, є прямо обидою говорити про посаг, (як се вишло ясно в ході отсеї полеміки), але між посідаючими класами, вже хоть би між селянами або ремісниками є се прямо конечністю. Се не є ані матеріалізмом, як думає п. Идеаліст, ані несовістю, як осудив се п.-р.-к., але природним висновком життя. Сей, що столує ся в реставрації, не потребує ся займати такими «прозаїчними» річами, як купно мяса, петрушки, муки, черешень на пироги і дров для зварєня обіду, а сей, хто має пенсію, квінквенія і емеритурю, не по-

требує оглядати ся на «прозу» посагу з огляду на удержане і будуче забезпечене своєї жінки і сподіваного потомства. Алеж не годило би ся бодай «Старому селюхови», і п. Б. Г. дивити ся на світ через ті рожеві бюрократичні окуляри. Ті люди, що не мають ц. к. забезпечення, що мусять здобувати собі життя щорічно, коли не що місяця, або і що днини, у котрих нагорода за їх труди не буде зростати відповідно до літ їх праці, але упадати рівномірно з занепадом їх старечих сил — ті люди не можуть поводити ся виключно поезією любови, забирати собі жінки після барви очий, або волося (що впрочім в наші часи дасть за дешеві гроші змінити ся з добрим усміхом), залежно від того, чи грає на фортепіані, або чи вчила ся співати в консерваторії, чи легко гуляє, або чи гарно убирає ся.

Ремісник, чи селянин (винявши рідкий випадок синів-одинаків заможних родичів) звичайно покладає в основу свого подружжя прибільшене маєтку задля удержання нового хозяйства, а відтак оглядає ся на все інше. І чи через те він більший матеріаліст? Після мене лише о стільки, як той, що варить собі сам обід супротив того, хто столує ся в реставрації. Чи через те він робить гірший вибір? Зовсім ні, бо чия краса іде завжди в парі зі здоров'ям, образованием з прикметами характеру, музичальність з віжністю, справність в гуляню з поправністю поведень! Коли і лучають ся сварки та бійки по селянських та ремісничих сім'ях, то з певністю їх причина не лежить в недібраності подружжя, бо така лиха одиниця, хотіла би вибирала до суду — віку, то все остане ніяком, грубияном, забиякою і т. д.; причина лежить в темноті, некультурності і пиянстві.

Натомість чув я нераз і знаю навіть лично кілька таких випадків, що ремісники та купці женять ся з дочками своїх принципалів і з убогих челядників — чи там субектів — пролетарів стають при помочи посагу, який одержують за жінкою, поважними і маючими обивателями. Бож в їх заводі молодий чоловік дає свою працю і спосібности, але завязок самостійного підприємства тільки в найрідших, щасливих і ввіткових випадках може зложити вла своєю ошадністю.

Кожий такому пильному, тверезому, ошадному і спосібному ремісникови, купцеву, чи наймитови-хліборобови жінка привнесе в посагу, чи то спілку фірми, уряджене варштату, капіталік, чи кілька моргів ґрунту, то через те не спадає жадна нечесть на єї будучого мужа, а заслуга ужитя, прибільшення і утривалення того завязку нового господарства вповні припадає єму. В єї квесті спитатиб найкраще теперішнього коваля-президента міста Львова, а він дав би вичерпуючу відповідь з власного досьвіду.

Однак в таким самім положенню знаходиться і недокінчений студент-академик. Він вже відбув «термін» в гімназії і має ошадности» в видатках, повшених на єго образование, а тільки не достає єму єще якогось капіталіку для остаточного довершення своїх студій. Зазначити треба, що се взагалі досить є рідкий випадок, в яким найдуть ся або сини дуже убогих родичів через збільшене видатків задля образования молодих дітей, або сироти по святих, що нераз остають ся без средств до дальшого життя та образования і без родини, яка могла би їм допомогти. Чи ж такому чоловікови має бути замкнена дорога такої женячки, яка уможливила би єму як нейскорше і з як найліпшим успіхом покінчити студії і тим способом зискати підстави до основаня самостійного господарства? Чи ж він має уникати навіть самої думки такого «продавця себе без сорому і чести» чисто тільки ради тих бюрократично-пролетарських поглядів нашої інтелігенції? Адаже в Росії а також деінде за границею є багато студентів не то заручених, але і жонатих, то щож «Старий селюх» сказав би на них? В своїм високо етичнім обуренню він хиба наплював би в очи такому «ланцеві» і такій «дурній гусці». А прецінь мимоб таких менторів молодята жають собі якоесь і родичі помагають їм і випроваджують їх в люди!

Я не хочу повторяти себе і тому ризигну тут на всі аргументи, які я навіть в попередних

статейках в обороні посагу чи там сусентатації. Посаг має і сю добру сторону, що вироблює змисл ошадности, якого не слідно серед нашої бюрократичної, ба навіть святихенічної інтелігенції. Бо не тільки, що старі, які бажають забезпечити свою доньку, щадять і складають для неї, але і она знаючи і чуючи часто від родичів, як то тяжко ускладати для неї той крейцар до крейцара, набирає духа ошадности, господарности, а вінци і той будучий муж, будь він навіть і урядником, який десь там має зложений посаг жени в процентуючих ся паперах, набирає скорше охоти і відваги числити ся з грошем, щоби єще дещо відложити. І так оно іде з покоління в покоління, так що посаг нарівні зі спадщиною стає жерелом і підставою заможности та економічної сили родин і цілого народа. Як для революції потреба оружя (крім ідеї), так відродженню народа треба маєтку (крім ідеї). Тому ми повинні оставити на боці старих селюхів з їх обуренням та молоденьких ідеалістів з їх поетичними настроями, а трикувати справи подружжя поважно і розумно, як пристало на досьвітних батьків і на зрілих женихів, що думають не тільки про свій «густ», але про будучі завданя подружжя і життя.

(Конець буде.)

Телеграми

з дня 10. липня.

Ішли. Президент угорського кабінету бар. Феєрвари приїхав ту в суботу і був вечером у цесаря на одногодинній аудієнції. Перед тим бар. Феєрвари конферував з генеральним адютантом гр. Паром і директором кабінетової канцелярії д-ром Шміслом.

Лондон. Daily Chronicle доносить, що в Петербурзі викрито ваговор, щоби царя детронізувати і установити енергічного регента, або покли-

кати на престол вел. кн. Олександра або Михайла.

Севастополь. Чутка про самоубійство адмірала чорноморської фльоти, Кріґера, є неправдива.

Кольонія. Кбп. Ztg. доносить з Петербурга чутку, що цар має поїхати до Москви, аби там торжественно отворити збори представителів народа.

Вєілякі
КУПОНИ

вильосовані

цінні папєрі

виплачує без потрученя
провізіні або коштів

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ
Гіпотечного.

Розклад залізничних поїздів від 1. мая 1905. (Час середно-європейський.)

о год.	Приходять до Львова (головний дворець):	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець):
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:15	до Іцкан, Яс, Потутор, Керезмезе, Чорткова
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Делятина (чер. Коломию 1/2-3/4 вкл. в нед. і свята), Керезмезе	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Гусятина
7:30	з Рави рускої, Сокалі	7:30	до Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	8:55	до Яворова
7:29	з Лавочного, Пешту, Борислава, Калуша	8:25	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги,
7:50	з Рави рускої, Сокалі	8:35	до Кркова, Відня, Праги, Освєнціма
8:05	з Станіслава, Жидачева	9:00	до Самбора, Хирова, Івонича, Н. Санча,
8:15	з Самбора, М. Ляборча, Сянока, Хирова	10:55	до Іцкан, Калуша, Потутор
8:18	з Яворова	9:21	до Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Делятина, Заліщик
8:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11:10	до Белзці, Сокаля, Любачева
11:45	з Ярослава, Стрия, Борислава	2:00	посп. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятина
10:35	з Ряшева, Лавочного, Калуша, Любачева	2:40	посп. Іцкан, Потутор, Калуша, Чорткова, Керезмезе
11:05	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмезе	2:50	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
11:55	з Підволочиск, Гусятина, Копичинець, Козови	2:55	до Лавочного, Дрогобича, Калуша
1:30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча	4:10	до Ряшева, Любачева, Хирова
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Кіц	4:20	до Самбора, Хирова, Сянока
11:50	з Самбора, Ясла, Сянока, Івонича	5:58	до Яворова
2:30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинець, Козови	5:50	до Коломиї, Жидачева, Керезмезе (1/2-3/4 вкл.)
3:45	з Стрия, Тухлі (1/2-3/4 вкл.), Сколього (1/2-3/4 вкл.)	6:35	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги,
4:32	з Яворова	6:25	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:01	з Сокаля, Белзці, Любачева	7:30	до Рави рускої
5:25	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освєнціма	9:00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
5:45	з Іцкан, Жидачева, Калуша, Новоселиці	10:05	до Перемишля (1/2-3/4 вкл.), Хирова, Івонича
8:40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	10:40	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
9:10	з Іцкан, Чорткова, Потутор, Керезмезе	10:55	до Самбора, Хирова, Закопаного
9:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11:00	до Кракова, Відня, Вроцлава, Варшави
9:20	з Самбора, Хирова, Сянока, Ясла	11:05	до Підволочиск
10:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Скали, Івана п'яного, Гусятина	11:10	Івани п. Скали, Гусятина, Потутор
10:50	з Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава,	11:10	до Стрия, Дрогобича, Борислави
12:20	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	12:45	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги
2:31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	2:51	посп. до Іцкан, Керезмезе (від 1/2-3/4 вкл.), Калуша
	на дворець „Підзамче“	4:15	до Кракова, Відня, Вроцлава, Берліна, Праги,
7:00	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів		з двірця „Підзамче“
2:15	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів,	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
5:15	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Заліщик, Потутор, Івана п'яного, Скали, Гусятина, Грималова	11:15	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Потутор
10:02	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліщик, Івани п., Скали, Гусятина	2:13	посп. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
		9:21	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів

ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.

Приходять на головний дворець:	Відходять з головного двірця:
з Брухович від 14/5 вкл. 10/9 6:50, 7:50 рано, 9:55 передполуд. (тільки в неділі і римо-кат. свята), 1:46 попол. (тільки в неділі і р.-кат. свята); 3:05, 4:16, 5:00 попол., 7:41, 8:55 вечером.	до Брухович (від 14/5 до 10/9 вкл. 5:50 рано, 8:30 рано (тільки що неділі і свята р.-кат.); 12:30 попол. (тільки що неділі і свята р.-кат.), 2:10, 3:20 попол. 6:10, 7:30 і 7:55 веч.)
з Янова 8:18 рано, 1:15, попол. (від 1/5 до 30/9 вкл.), 4:32 попол., 8:45 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 9:25 вечером (від 14/5 до 10/9 тільки що неділі і свята)	до Рави рускої 11:15 в ночі кождої неділі, до Янова 6:55 рано, 9:15 передпол., (від 1/9 до 30/9 вкл.) 1:35 попол. (від 14/5 до 10/9 вкл. в неділі і свята), 3:08 попол. (від 14/5 до 30/9 вкл.) і 5:58 пополудин.
зі Ширця 10:10 вечер (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і свята)	до Ширця 1:55 попол. (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і свята)
з Любіня 10:10 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл. що неділі і свята)	до Любіня в е. 2:15 попол. (14/5 до 10/9 вкл. в неділі і свята)

ЗАМІТКА: Час середно-європейський ризигнує ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Нічні години від 6. вечер до 5:59 рано обведєно рамками. — Звичайні білєти їзди як і всякі інші білєти, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. можна набувати в містєвїм бюрі ц. к. держ. залізниц, Пасаж. Гавсманна ч. 9.